

आधिकारी अक्षर आचार्य ऐक्यम्

**Vedānta
woordenboekje**

Advaita.nl

आत्मविद् अमृत
आनन्द अपरोक्ष

abhimāna	identificatie
ācārya	leraar synoniem: <i>guru</i>
adharma	onethisch; onbetamelijk antoniem: <i>dharma</i>
adhikārī	een gekwalificeerd persoon (voor zelfkennis)
adhikāritvam	geschiktheid (voor zelfkennis)
adhiṣṭhānam	basis; essentie; werkelijke substantie vergelijk: <i>āropita</i>
adhyāropa- apavāda	doelbewuste toekenning (<i>adhyāropa</i>), gevolgd door weerlegging/ontkenning (<i>apavāda</i>)
adhyāsa	projectie; vergissing
adṛṣṭa-phala	onzichtbaar resultaat van handelingen antoniem: <i>dṛṣṭa-phala</i>
advaita	non-duaal; niet twee
āgāmi-karma	onzichtbaar resultaat van handelingen die worden uitgevoerd in het huidige leven, wat in de toekomst vrucht zal dragen vergelijk: <i>sañcita-karma</i> en <i>prārabdha-karma</i>
ahaṅkāra	gevoel van individualiteit; ego; een functie van de <i>antaḥkaraṇa</i>
aikyam	eenheid
ajñānam	onwetendheid; onjuiste kennis
akṣara	onvergankelijk
ālambana	ondersteuning (voor meditatie)
amṛta	onsterfelijk; nectar
anādi	zonder begin
ānanda	geluk; volheid; onbegrensde
ānandamaya- kośa	omhulsel in de vorm van geluk zie: <i>kośa</i>
ananta	oneindig; onbegrensd
anātmā	niet het zelf antoniem: <i>ātmā</i>

anitya	tijdelijk antoniem: <i>nitya</i>
annam	voedsel
annamaya-kośa	omhulsel in de vorm van voedsel; het fysieke lichaam zie: <i>kośa</i>
antaḥkaraṇa	letterlijk 'innerlijk instrument'; geest, bestaande uit: <i>manas, buddhi, cittam</i> en <i>ahankāra</i>
antaḥkaraṇa-śuddhi	zuiverheid van geest (vrijheid van bindende verlangens)
anubhava	directe ervaring
anumānam	gevolgtrekking
anvaya-vyatireka	gezamenlijke aanwezigheid (<i>anvaya</i>) en gezamenlijke afwezigheid (<i>vyatireka</i>); methode om oorzaak-gevolgrelatie vast te stellen
apara-vidyā	lagere kennis; Veda's en <i>vedāṅga</i> 's; kennis over <i>karma</i> antoniem: <i>para-vidyā</i>
aparokṣa	direct; zonder afstand
āropita	geprojecteerd; geprojecteerd object vergelijk: <i>adhiṣṭhānam</i>
artha	zekerheid/veiligheid; ding; betekenis; doel zie: <i>puruṣārtha</i>
asakta	ongehecht
asaṅga	niet betrokken; ongebonden; onaangetast
āśrama	levensfase (<i>brahmacārī, gṛhastha, vānaprastha, sannyāsī</i>)
āstika	iemand die de Veda's als <i>pramāṇa</i> (kennismiddel) erkent antoniem: <i>nāstika</i>
atithi	onaangekondigde gast
ātmā	het zelf; ik
ātmavid	kenner van <i>ātmā</i> synoniem: <i>brahmavid</i>
āvaraṇa-śakti	versluiierend vermogen; aspect van <i>māyā</i> vergelijk: <i>vikṣepa-śakti</i>
avasthā	ervaringsstaat (wakende staat, droom en diepe slaap)

avatāra	incarnatie van Īśvara voor het welzijn van de wereld (bijv. Kṛṣṇa en Rāma)
avidyā	onwetendheid en vergissing; onjuiste kennis
avyakta	het ongemanifesteerde; causale universum; materiële oorzaak van het universum synoniem: <i>māyā</i> en <i>prakṛti</i>
avyaya	vrij van verval; onvergankelijk
bandha	gebondenheid
Bhagavān	de glorieuze Heer; naam voor Kṛṣṇa; naam voor Īśvara
bhakta	devotioneel persoon; persoon die Īśvara erkent
bhakti	devotie; erkenning van Īśvara
bhāṣya	commentaar
bhaya	angst
bheda	verschil; verdeling
bhoga	(plezierige) ervaring; genot
bhoktā	‘ervaarder’; degene die ervaringen ondergaat vergelijk: <i>kartā</i>
bhrānti	vergissing
bhūta	levend wezen; element
bodha	kennis; cognitie synoniem: <i>jñānam</i> , <i>vidyā</i>
brahman	het onbegrensde; onbegrensd bewustzijn
brahmā	<i>devatā</i> Brahmāji; Schepper; heerser over <i>brahmaloka</i> synoniem: Hiraṇyagarbha
brahma-loka	(tijdelijke) hemel; hoogste ervarings sfeer waar Brahmāji heerst
brāhmaṇa	priester; leraar zie: <i>varṇa</i>
brahmacārī	student zie: <i>āśrama</i>
brahma-niṣṭha	standvastig verblijvend in de kennis van <i>brahman</i>
brahmavid	kenner van <i>brahman</i> synoniem: <i>ātmavid</i>

<i>brahma-vidyā</i>	kennis van <i>brahman</i>
Brahma-sūtra	boek met aforismen die de strekking van de Upaniṣads analyseren, toegekend aan Veda-Vyāsa
<i>buddhi</i>	intellect; functie van de <i>antaḥkaraṇa</i> ; mindset; begrip
<i>caitanyam</i>	bewustzijn
<i>cetana</i>	bewust; levend antoniem: <i>jaḍa</i>
<i>cidābhāsa</i>	reflectie/manifestatie van bewustzijn
<i>cit</i>	bewustzijn
<i>cittam</i>	herinneringsvermogen; een functie van de <i>antaḥkaraṇa</i>
<i>dakṣiṇā</i>	gift aan priesters, als verplicht onderdeel van een ritueel; gift aan leraren
Dakṣiṇāmūrti	Īśvara in de vorm van de eerste leraar
<i>dama</i>	beheersing van de zintuigen en handelingsorganen
<i>dānam</i>	gift; donatie; geven
<i>deha</i>	lichaam
<i>deva</i>	Īśvara; <i>devatā</i> ; ‘dat wat schijnt’
<i>devatā</i>	Īśvara in de vorm van een specifieke orde of wet
<i>dharma</i>	universele orde; ethiek; betamelijk gedrag; <i>punya-karma</i> zie: <i>puruṣārtha</i>
<i>dhyānam</i>	meditatie
<i>dr̥g-dr̥śya-viveka</i>	onderscheid tussen ziener en geziene; een methode om de aard van het zelf te ontvouwen
<i>dr̥ṣṭa-phala</i>	zichtbaar resultaat van handelingen antoniem: <i>adr̥ṣṭa-phala</i>
<i>duḥkha</i>	onplezierige ervaring; pijn; verdriet antoniem: <i>sukha</i>
<i>durita-kṣaya</i>	neutraliseren van <i>pāpa-karma</i>
<i>gr̥hastha</i>	gezinshoofd zie: <i>āśrama</i>
<i>guṇa</i>	eigenschap; kwaliteit; aspect van <i>māyā</i> zie: <i>sattva</i> , <i>rajas</i> en <i>tamas</i>

<i>guru</i>	leraar; degene die de duisternis van onwetendheid wegneemt synoniem: <i>ācārya</i>
<i>dveṣa</i>	afkeer antoniem: <i>rāga</i>
Hari	naam voor <i>Īśvara</i> ; degene die <i>pāpa</i> 's wegneemt
<i>hetu</i>	oorzaak synoniem: <i>kāraṇa</i>
Hiraṇyagarbha	<i>brahman</i> geassocieerd met het subtiele universum vergelijk: <i>Īśvara</i> en <i>Virāṭ</i>
<i>icchā</i>	verlangen; wens
<i>īndriya</i>	orgaan; zintuig
<i>Īśvara</i>	directe en materiële oorzaak van het universum; God; <i>brahman</i> geassocieerd met <i>māyā</i> ; beschermer; heerser vergelijk: <i>Hiraṇyagarbha</i> en <i>Virāṭ</i>
<i>Īśvarārpaṇa-buddhi</i>	houding van het opdragen van je handelingen aan <i>Īśvara</i> zie: <i>karma-yoga</i>
<i>Īśvara-sṛṣṭi</i>	empirische werkelijkheid; schepping van <i>Īśvara</i> vergelijk: <i>jīva-sṛṣṭi</i>
<i>jaḍa</i>	inert; levenloos antoniem: <i>cetana</i>
<i>jāti</i>	soort
<i>jagat</i>	wereld; universum synoniem: <i>viśva</i> , <i>prapañca</i>
<i>jagat-kāraṇam</i>	oorzaak van het universum (definitie van <i>Īśvara</i>)
<i>jāgrat</i>	wakend; wakker vergelijk: <i>svapna</i> en <i>suṣupti</i>
<i>japa</i>	herhalen van een <i>mantra</i>
<i>jijñāsu</i>	iemand die naar zelfkennis verlangt vergelijk: <i>mumukṣu</i>
<i>jīva / jīvātmā</i>	individueel; <i>ātmā</i> geassocieerd met een individueel lichaam
<i>jīvan-mukti</i>	bevrijd tijdens dit leven vergelijk: <i>videha-mukti</i>

<i>jīva-sṛṣṭi</i>	subjectieve/individuele schepping vergelijk: <i>Īśvara-sṛṣṭi</i>
<i>jñāna-kāṇḍa</i>	laatste deel van de Veda's, bestaande uit de Upaniṣads; <i>pramāṇa</i> voor zelfkennis vergelijk: <i>karma-kāṇḍa</i> ; synoniem: Vedānta
<i>jñānam</i>	kennis synoniem: <i>bodhaḥ, vidyā</i>
<i>jñāna-niṣṭhā</i>	standvastigheid in zelfkennis
<i>jñānī</i>	iemand met zelfkennis; wijze
<i>kāla</i>	tijd
<i>kāma</i>	verlangen; plezier; genot; object van verlangen zie: <i>puruṣārtha</i>
<i>kāraka</i>	grammaticale term voor factoren die betrokken zijn bij een handeling en die geassocieerd zijn met naamvallen
<i>karaṇa</i>	instrument
<i>kāraṇa</i>	oorzaak antoniem: <i>kārya</i> ; synoniem: <i>hetu</i>
<i>kāraṇa-prapañca</i>	causaal universum vergelijk: <i>sthūla-prapañca</i> en <i>sūkṣma-prapañca</i>
<i>kāraṇa-śarīra</i>	causaal lichaam vergelijk: <i>sthūla-śarīra</i> en <i>sūkṣma-śarīra</i>
<i>karma</i>	handeling; onzichtbare resultaat van handelingen; ritueel
<i>karma-kāṇḍa</i>	1 ^e deel van de Veda's; kennismiddel voor handelingen, rituelen en meditaties voor specifieke resultaten vergelijk: <i>jñāna-kāṇḍa</i>
<i>karma-phala</i>	resultaat van handeling
<i>karma-phala-dātā</i>	Īśvara als de gever van de resultaten van handelingen
<i>karma-yoga</i>	levensstijl gericht op innerlijke groei, als voorbereiding voor zelfkennis zie: <i>Īśvarārpaṇa-buddhi</i> en <i>prasāda-buddhi</i> ; vergelijk: <i>sannyāsa</i>
<i>karma-yogī</i>	iemand die de <i>karma-yoga</i> levensstijl volgt
<i>karmendriya</i>	handelingsorgaan (grijpen, voortbeweging, spraak, voortplanting en uitscheiding)

<i>kartā</i>	doener; deelnemer; degene die handelingen uitvoert vergelijk: <i>bhoktā</i>
<i>kārya</i>	effect; product antoniem: <i>kāraṇa</i>
<i>kāyika-karma</i>	fysieke handeling; ritueel vergelijk: <i>vācika-karma</i> en <i>mānasa-karma</i>
<i>kośa</i>	omhulsel; bedekking; dat wat de kennis van het werkelijke zelf bedekt zie vijf <i>kośa</i> 's: <i>annamaya-</i> , <i>prāṇamaya-</i> , <i>manomaya-</i> , <i>vijñānamaya-</i> en <i>ānandamaya-</i>
<i>krama-mukti</i>	geleidelijke bevrijding, d.w.z. pas nadat eerst <i>brahmaloka</i> bereikt is
<i>kriyā</i>	activiteit
<i>kṣatriya</i>	krijgsman zie: <i>varṇa</i>
<i>kṣetra</i>	veld; al het gekende; <i>anātmā</i>
<i>kṣetrajña</i>	kenner van het veld; <i>ātmā</i>
<i>lakṣaṇa</i>	definitie
<i>lakṣyārtha</i>	indirecte betekenis antoniem: <i>vācyārtha</i>
<i>loka</i>	wereld; ervaringsfeer; de mensen
<i>loka-saṅgraha</i>	geven van goede voorbeeld; handelen voor het welzijn van het volk
<i>mahābhūta</i>	basiselement (ruimte, lucht, vuur, water en aarde)
<i>mahāvākya</i>	zin die de eenheid tussen <i>jīva</i> en <i>Īśvara</i> onthult
<i>mala</i>	onzuiverheid
<i>mamakāra</i>	gevoel van bezit; 'van mij'-gevoel
<i>mananam</i>	redenering, waarbij twijfels over de visie van Vedānta worden weggenomen vergelijk: <i>śravaṇam</i> en <i>nididhyāsanam</i>
<i>manas</i>	een functie van de <i>antaḥkaraṇa</i> , verantwoordelijk voor cognities, emoties, twijfels en fantasieën
<i>mānasa-karma</i>	mentale handeling; meditatie vergelijk: <i>kāyika-karma</i> en <i>vācika-karma</i>

maṅgala	voorspoedig; gunstig
manomaya-kośa	omhulsel in de vorm van de <i>manas</i> en de vijf zintuigen zie: <i>kośa</i>
mantra	Vedisch gebed; zinssnede uit de Veda's
manuṣya	mens
māyā	creatieve kracht; materiële oorzaak van het universum; <i>upādhi</i> van Īśvara; causale universum synoniem: <i>prakṛti</i> en <i>avyakta</i>
medhā	geheugen; herinneringsvermogen; intelligentie
mithyā	schijnbaar; afhankelijk bestaan vergelijk: <i>satyam</i>
moha	verwarring; misleiding
mokṣa	vrijheid (van elke beperking) zie: <i>puruṣārtha</i>
mṛtyu	dood; <i>devatā</i> van de dood
mukti	vrijheid
mūla	wortel; basis; fundamenteel
mumukṣu	iemand die naar vrijheid verlangt
mumukṣutvam	verlangen naar vrijheid
mūrti	vorm; godsbeeld
nāma	naam (voor een vorm) vergelijk: <i>rūpa</i>
namaḥ	eerbiedige begroeting
naraka	(tijdelijke) hel; een plek van pijn
nāstika	iemand die de Veda's niet als <i>pramāṇa</i> erkent antoniem: <i>āstika</i>
nididhyāsanam	contemplatie; wegnemen van oude gewoontes door de geest op de verkregen kennis te laten rusten vergelijk: <i>śravaṇam</i> en <i>mananam</i>
nidrā	slaap; kracht (<i>śakti</i>) die de wereld versluiert en de droom projecteert
nimitta-kāraṇa	intelligente/directe oorzaak vergelijk: <i>upādāna-kāraṇa</i>

nirguṇa	vrij van eigenschappen antoniem: <i>sagūṇa</i>
nirvāṇa	vrijheid synoniem: <i>mokṣa</i>
nirvikalpa	vrij van verschil; ongedifferentieerd antoniem: <i>savikalpa</i>
niṣkāma	zonder verlangens antoniem: <i>sakāma</i>
nitya	vrij van tijd; onveranderlijk antoniem: <i>anitya</i>
om / omkāra	mantra die staat voor alle namen en vormen; naam voor Īśvara; 'dat wat beschermt'
pāpa-karma	onzichtbaar resultaat van onbetamelijke handelingen antoniem: <i>puṇya-karma</i>
pāramārthika-satyam	absolute/onafhankelijke werkelijkheid vergelijk: <i>vyāvahārika</i> - en <i>prātibhāsika-satyam</i>
paramātmā	het onbegrensde zelf; bewustzijn synoniem: <i>ātmā</i>
paramparā	opeenvolging
para-vidyā	hogere kennis; de kennis 'ik ben <i>brahman</i> ' antoniem: <i>apara-vidyā</i>
parināmi-kāraṇa	veranderlijke oorzaak antoniem: <i>vivarta-kāraṇa</i>
phalam	resultaat; vrucht
Prājña	<i>ātmā</i> geassocieerd met het causale lichaam; de slaper vergelijk: Taijasa en Viśva
prakaraṇa	ondersteunende tekst (voor Vedānta-studie)
prakāśa	licht; dat wat schijnt
prakṛti	materiële oorzaak van het universum; creatieve kracht; <i>upādhi</i> van Īśvara; synoniem: <i>māyā</i> en <i>avyakta</i>
prakriyā	onderzoeksmethode
pramāṇa	kennismiddel/kennisinstrument

<i>prāṇa</i>	levensenergie; fysiologische functies: 1- <i>prāṇa</i> (ademhaling), 2- <i>apāna</i> (uitscheiding), 3- <i>vyāna</i> (circulatie) 4- <i>udāna</i> (omkering), 5- <i>samāna</i> (spijsvertering)
<i>prāṇamaya-kośa</i>	omhulsel in de vorm van de vijf <i>prāṇa</i> 's en de vijf handelingsorganen zie: <i>kośa</i>
<i>prapañca</i>	wereld; universum synoniem: <i>jagat, viśva</i>
<i>prārabdha-karma</i>	onzichtbaar resultaat van eerder gedane handelingen, dat vrucht draagt in de vorm van dit huidige leven vergelijk: <i>sañcita-karma</i> en <i>āgāmi-karma</i>
<i>prasāda</i>	zegening van Īśvara
<i>prasāda-buddhi</i>	houding van dankbare aanvaarding van de resultaten als afkomstig van Īśvara zie: <i>karma-yoga</i>
<i>prasthāna-traya</i>	de drie pijlers van Vedānta: 1-Upaniṣads, 2-Bhagavadgītā, en 3-Brahmasūtra
<i>prātibhāsika-satyam</i>	subjectieve werkelijkheid vergelijk: <i>vyāvahārika</i> - en <i>pāramārthika-satyam</i>
<i>pratīka</i>	symbool (zoals de klank <i>om</i>)
<i>pratipakṣa-bhāvanā</i>	het aannemen van een tegengestelde innerlijke houding voor zuivering van de geest
<i>pratyakṣa</i>	directe/zintuiglijke waarneming
<i>prayatna</i>	inspanning
<i>preyas</i>	materiële welvaart; aantrekkelijke (tijdelijke) resultaten vergelijk: <i>śreyas</i>
<i>priya</i>	plezierig; geliefd
<i>pūjā</i>	verering van Īśvara; vereringsritueel
<i>puṇya-karma</i>	onzichtbaar resultaat van betamelijke handelingen antoniem: <i>pāpa-karma</i>
<i>pūrṇam</i>	heel; vol; volmaakt; gevuld
<i>puruṣa</i>	persoon; dat wat alles opvult; het zelf synoniem: <i>ātmā</i>
<i>puruṣārtha</i>	menselijk doel (<i>artha, kāma, dharma</i> en <i>mokṣa</i>)

<i>puruṣārtha-niścaya</i>	helderheid over het doel van het menselijk leven
<i>pūrvapakṣa</i>	twijfel; tegenwerping vergelijk: <i>siddhānta</i>
<i>rāga</i>	voorkeur; verlangen antoniem: <i>dveṣa</i>
<i>rajas</i>	<i>guṇa</i> verantwoordelijk voor activiteit, ambitie en angst vergelijk: <i>tamas</i> en <i>sattva</i>
<i>ṛṣi</i>	ziener van Vedische mantra's; wijze
<i>rūpa</i>	vorm; verschijning vergelijk: <i>nāma</i>
<i>śabda</i>	woord; geluid
<i>sādhana</i>	middel; discipline; kwaliteit vergelijk: <i>sādhya</i>
<i>sādhya</i>	doel vergelijk: <i>sādhana</i>
<i>sādhu</i>	heilige; <i>sannyāsī</i> ; goed/juist
<i>saguṇa</i>	met eigenschappen antoniem: <i>nirguṇa</i>
<i>sakāma</i>	met verlangens antoniem: <i>niṣkāma</i>
<i>sākṣī</i>	onafhankelijke getuige; bewustzijn vanuit het standpunt van de geest
<i>śama</i>	innerlijke kalmte
<i>samādhānam</i>	eenpuntigheid van geest; concentratievermogen
<i>samādhi</i>	absorptie van de geest; diepe meditatie
<i>samaṣṭi</i>	totaal; het geheel; kosmisch antoniem: <i>vyāṣṭi</i>
<i>saṁpradāya</i>	onderwijstraditie
<i>saṁsāra</i>	werelds bestaan met ups en downs; 'leven van wording'; cyclus van geboorte en dood
<i>saṁsārī</i>	degene die gebonden is aan <i>saṁsāra</i>
<i>saṁśaya</i>	twijfel; vaagheid

sam̐skāra	<p>karakter; instelling; neiging; achtergebleven mentale impressie door eerder gedane handelingen</p> <p>synoniem: <i>vāsanā</i></p>
sam̐vid	<p>bewustzijn</p>
sañcita-karma	<p>onzichtbaar resultaat van handelingen, opgedaan in het verleden, verblijvend in zaadvorm</p> <p>vergelijk: <i>āgāmi-karma</i> en <i>prārabdha-karma</i></p>
Śaṅkarācārya (Ādi-Śaṅkara)	<p>schrijver van commentaren op Upaniṣads, Bhagavadgītā en Brahmasūtra; een van de belangrijkste schakels in de onderwijstraditie van Vedānta</p> <p>vergelijk: Veda-Vyāsa</p>
sannyāsa	<p>verzaking; levensstijl uitsluitend gericht op zelfkennis</p> <p>vergelijk: <i>karmayoga</i></p>
sannyāsī	<p>verzaker; geïnitieerde in de Indiase monnikenorde</p> <p>zie: <i>āśrama</i></p>
śānti	<p>vrede; vrijheid van onrust</p>
śarīra	<p>lichaam</p>
sarva-gata	<p>allesdoordringend</p>
sarva-jñā	<p>degene met alle kennis (Īśvara)</p>
sarva-śaktimān	<p>degene met alle kracht (Īśvara)</p>
śāstra	<p>geschriften die behoren tot de Vedische traditie; <i>śruti</i> en <i>smṛti</i> tezamen</p>
sat-cit-ānanda	<p>bestaan-bewustzijn-volheid; definitie van <i>ātma</i></p>
sattva	<p><i>guṇa</i> verantwoordelijk voor kennis en geluk</p> <p>vergelijk: <i>tamas</i> en <i>rajas</i></p>
satyam	<p>werkelijk; wat onafhankelijk bestaat</p> <p>vergelijk: <i>mithyā</i></p>
savikalpa	<p>met verschillen; gedifferentieerd</p> <p>antoniem: <i>nirvikalpa</i></p>
siddhānta	<p>vaststelling; antwoord op een <i>pūrvapakṣa</i></p>
siddhi	<p>succes; vrijheid; magische kracht</p>
śiṣya	<p>leerling</p>
śloka	<p>vers</p>

<i>smṛti</i>	herinnering; heilige geschriften met auteur vergelijk: <i>śruti</i> ; zie ook: <i>śāstra</i>
<i>sneha</i>	gehechtheid
<i>śoka</i>	verdriet
<i>śraddhā</i>	vertrouwen (in afwachting van ontdekking)
<i>śravaṇam</i>	horen; luisteren met een onderzoekende houding naar de woorden van Vedānta, die worden ontvouwd door een bekwame leraar; direct middel voor zelfkennis vergelijk: <i>mananam</i> en <i>nididhyāsanam</i>
<i>śreyas</i>	het absoluut goede; vrijheid van beperkingen vergelijk: <i>preyas</i> ; synoniem: <i>mokṣa</i>
<i>śrotriya</i>	iemand die onderwezen is in de Veda's
<i>sṛṣṭi</i>	creatie; schepping
<i>sṛṣṭi-sthiti-laya-kāraṇam</i>	oorzaak voor creëren, in stand houden en terugnemen (van het universum)
<i>śruti</i>	Veda's; geopenbaarde kennis; 'dat wat gehoord is'
<i>sthūla-prapañca</i>	fysiek universum vergelijk: <i>kāraṇa-prapañca</i> en <i>sūkṣma-prapañca</i>
<i>sthūla-śarīra</i>	fysiek lichaam vergelijk: <i>kāraṇa-śarīra</i> en <i>sūkṣma-śarīra</i>
<i>śuddha</i>	zuiver; vrij van <i>upādhi</i>
<i>śūdra</i>	arbeider zie: <i>varṇa</i>
<i>sukha</i>	plezierige ervaring; comfort; geluk antoniem: <i>duḥkha</i>
<i>sūkṣma-prapañca</i>	subtiel universum vergelijk: <i>kāraṇa-prapañca</i> en <i>sthūla-prapañca</i>
<i>sūkṣma-śarīra</i>	subtiel lichaam vergelijk: <i>sthūla-śarīra</i> en <i>kāraṇa-śarīra</i>
<i>sūrya</i>	zon
<i>suṣupti</i>	diepe slaap vergelijk: <i>jāgrat</i> en <i>svapna</i>
Sūtrātmā	<i>brahman</i> geassocieerd met kosmische <i>prāṇa</i>

svabhāva	natuur; karakter; wezenlijk kenmerk
svadharmā	je plicht; dat wat je te doen staat in een specifieke situatie en rol
svarga(loka)	hemel; tijdelijke ervarings sfeer met prettige ervaringen
svarūpa	essentie; aard; natuur
svarūpa-lakṣaṇa	directe definitie antoniem: <i>taṣastha-lakṣaṇa</i>
svāmī (Swami)	titel gegeven aan een <i>sannyāsī</i> ; meester
svapna	droom vergelijk: <i>jāgrat</i> en <i>suṣupti</i>
Taijasa	<i>ātmā</i> geassocieerd met het subtiele lichaam; de dromer vergelijk: Prājña en Viśva
tamas	<i>guṇa</i> verantwoordelijk voor onwetendheid, verdriet en slaap; duisternis vergelijk: <i>rajas</i> en <i>sattva</i>
tapas	religieuze discipline
taṣastha-lakṣaṇa	indirecte definitie antoniem: <i>svarūpa-lakṣaṇa</i>
tat tvam asi	‘Dat (Īśvara) ben jij’ zie: <i>mahāvākya</i>
tattvam	waarheid
titikṣā	verdraagzaamheid
tyāga	verzaking; opgeven
upādāna-kāraṇa	materiële oorzaak vergelijk: <i>nimitta-kāraṇa</i>
uparama / uparati	terugtrekking; het volgen van <i>svadharmā</i>
upāsana	meditatie
upadeśa	onderwijs; instructie
upādhi	(schijnbaar) conditionerende factor; dat wat zijn eigenschappen lijkt over te brengen op iets wat nabij is
Upaniṣad	mantra’s die zelfkennis ontvouwen; het onderwijs in het laatste deel van de Veda’s

vācika-karma	gesproken handeling; gebed/chanten vergelijk: <i>kāyika-karma</i> en <i>mānasa-karma</i>
vācyārtha	directe betekenis antoniem: <i>lakṣyārtha</i>
vairāgya	objectiviteit; afwezigheid van bindend verlangen
vaiśya	handelaar zie: <i>varṇa</i>
vānaprastha	woudbewoner; levensfase ter voorbereiding van <i>sannyāsa</i> zie: <i>āśrama</i>
vāsanā	achtergebleven mentale impressie door eerder gedane handelingen; neiging; gewoonte
varṇa	kleur; sociale klasse (<i>brāhmaṇa</i> , <i>ḥṣatriya</i> , <i>vaiśya</i> , <i>śūdra</i>)
vastu	werkelijkheid; essentie; object
Veda	Veda (<i>ṛg-</i> , <i>yajur-</i> , <i>sāma-</i> en <i>atharva-</i>); geopenbaarde kennis; kennismiddel bestaande uit twee delen: <i>karma-kāṇḍa</i> en <i>jñāna-kāṇḍa</i>
Veda-Vyāsa	samensteller van de vier Veda's; schrijver van o.a. de Mahābhārata (inclusief Bhagavadgītā) en Brahmasūtra; een van de belangrijkste schakels in de onderwijstraditie van Vedānta
vedāṅga	aanvullende geschriften t.b.v. Veda's: 1- <i>śikṣā</i> (klankleer), 2- <i>kalpa</i> (ritueeltechniek), 3- <i>vyākaraṇam</i> (grammatica), 4- <i>nirukta</i> (etymologie), 5- <i>chandas</i> (verskunst), 6- <i>jyotiṣam</i> (astronomie en astrologie)
Vedānta	laatste deel van de Veda's, bestaande uit de Upaniṣads; <i>pramāṇa</i> voor zelfkennis synoniem: <i>jñāna-kāṇḍa</i>
vicāra	onderzoek (naar de werkelijkheid)
videha-mukti	bevrijd na de dood; vrij van wedergeboorte vergelijk: <i>jīvan-mukti</i>
vidyā	kennis synoniem: <i>jñānam</i> , <i>bodha</i>

<i>vijñānamaya-kośa</i>	omhulsel in de vorm van de <i>buddhi</i> en de vijf zintuigen zie: <i>kośa</i>
<i>vikalpa</i>	dualiteit; scheiding; beweging in de geest: twijfel, fantasie, etc. zie ook: <i>savikalpa</i> , <i>nirvikalpa</i>
<i>vikṣepa-śakti</i>	projecterend vermogen; aspect van <i>māyā</i> vergelijk: <i>āvaraṇa-śakti</i>
<i>viparyaya / viparīta-bhāvanā</i>	het denken of gedrag na <i>śravaṇam</i> en <i>mananam</i> , dat niet in lijn is met de visie van Vedānta; oude gewoonten
Virāṭ	<i>brahman</i> geassocieerd met het fysieke universum vergelijk: Īśvara en Hiraṇyagarbha
<i>viśaya</i>	object; onderwerp
<i>viśeṣa / viśeṣaṇa</i>	eigenschap; specifiek
Viśva	<i>ātmā</i> geassocieerd met het fysieke lichaam; de waker vergelijk: Taijasa en Prājña
<i>viśvam</i>	geheel; wereld; universum synoniem: <i>jagat</i> , <i>prapañca</i>
<i>vivarta-kāraṇa</i>	onveranderlijke oorzaak antoniem: <i>pariṇāmi-kāraṇa</i>
<i>viveka</i>	onderscheid; onderscheidingsvermogen
<i>vivekī</i>	iemand met onderscheidingsvermogen
<i>vṛtti</i>	gedachtevorm in de geest; cognitie; activiteit
<i>vyaṣṭi</i>	individueel antoniem: <i>samaṣṭi</i>
<i>vyāvahārika-satyam</i>	empirische werkelijkheid vergelijk: <i>pāramārthika</i> - en <i>prātibhāsika-satyam</i>
<i>yajña</i>	offer(ritueel)
<i>yoga</i>	verbinding; middel; concentratie; onderwerp
<i>yukta</i>	iemand die bij zichzelf is, die een kalme geest heeft
<i>yukti</i>	logica; redenering

© februari 2021

www.advaita.nl